

K ODBORNEJ STAROSTLIVOSTI ADVOKÁTA PRI POSKYTOVANÍ PRÁVNÝCH SLUŽIEB

Postup advokáta pri poskytovaní právnych služieb sa viaže na pojem odborná starostlivosť, ktorú je potrebné chápať ako súhrn všetkých predpokladov na výkon advokátskej činnosti od základných formálnych podmienok pre možnosť vykonávať advokáciu až po osobnostné predpoklady. Pri určení postupu na presadzovanie záujmov klienta musí advokát voliť také formy a prostriedky, aby sa naplnili ciele a očakávania klienta, pričom prvoradý je vždy záujem klienta. Vecou riadneho výkonu advokácie je okrem iného aj to, aby v mieste sídla advokáta bola v dobe doručovania zásadne prítomná osoba oprávnená písomnosť prevziať. Pokiaľ tak neurobí a v dôsledku toho dôjde k zmareniu úkonu vyúsťujúceho do negatívneho následku týkajúceho sa kauzy jeho klienta, môže to založiť jeho disciplinárnu zodpovednosť i možnosť klienta domáhať sa nároku na náhradu škody spôsobenej v súvislosti s výkonom advokácie.

Súdny poplatok za dovolanie je v zmysle § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov splatný už podaním dovolania, a teda pokiaľ k jeho zaplateniu nedošlo pri jeho podaní, už v tom čase mohol a mal právny zástupca rátať s tým, že k zaslaní výzvy na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie dôjde v krátkom čase po jeho podaní, a zabezpečiť v čase vzniku prekážok na jeho strane osobu na preberanie zásielok alebo tieto prekážky oznámiť priamo okresnému súdu. Pokiaľ tak neurobil, nepostupoval s odbornou starostlivosťou, ktorá mu vyplýva zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 454/2019 z 19. novembra 2019)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa P. S., zastúpeného advokátkou JUDr. Máriou Cagalovou, Poľovnícka 10, Nové Mesto nad Váhom, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom a jeho uznesením č. k. 8 Cb 78/2009-376 z 30. novembra 2018 a uznesením č. k. 8 Cb 78/2009-381 z 13. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť P. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :**I.****Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia**

1. Ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 11. júla 2019 sa P. S. (ďalej len „sťažovateľ“) domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil

porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd podľa ústavy a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením č. k. 8 Cb 78/2009-376 z 30. novembra 2018 a uznesením č. k. 8 Cb 78/2009-381 z 13. marca 2019 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 Cb 78/2009 domáhal proti žalovanému Poľnohospodárskemu družstvu Č. (ďalej len „žalovaný“) vyslovenia neplatnosti uznesení členskej schôdze. Okresný súd rozsudkom č. k. 8 Cb 78/2009-324 z 9. novembra 2016 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania. Sťažovateľ sa proti označenému rozsudku okresného súdu odvolal. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 16 Cob 186/2017-353 z 15. mája 2018 rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol dovolaním doručeným okresnému súdu 5. októbra 2018. Okresný súd 22. októbra 2018 nadväzne vyzval právneho zástupcu sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania vo výške 199 € v lehote 10 dní od doručenia výzvy. Právny zástupca sťažovateľa si výzvu neprevzal v odbernej lehote, a preto okresný súd dovolacie konanie uznesením č. k. 8 Cb 78/2009-376 z 30. novembra 2018 (ďalej len „uznesenie z 30. novembra 2018“) vydaným vyšším súdnym úradníkom zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku, aplikujúc § 10 ods. 1, 2 a 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

3. Právny zástupca sťažovateľa podal proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť v zmysle § 239 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), v ktorej uviedol, že si zásielku nevyzdvihol v odbernej lehote, pretože od septembra 2018 sa staral o svoju chorú matku, ktorá 21. októbra 2018 zomrela, a následne zabezpečoval jej pohreb. Ďalej uviedol, že od 24. októbra 2018 je práceneschopný. Keďže o výzve na zaplatenie súdneho poplatku sa nedozvedel, nemohol odignorovať súdom určenú lehotu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie. Zároveň požiadal o odpustenie zmeškanej lehoty s poukazom na § 114 a § 122 CSP, pretože k nesplneniu poplatkovej povinnosti došlo z ospravedliteľného dôvodu.

4. Okresný súd uznesením č. k. 8 Cb 78/2009-381 z 13. marca 2019 (ďalej len „uznesenie z 13. marca 2019“) sťažnosť sťažovateľa zamietol. V rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že právny zástupca mohol prevziať zásielku od 25. októbra 2018, keď mu bola doručovaná výzva, a túto možnosť mal až do zastavenia dovolacieho konania, čo neurobil. Skutočnosti týkajúce sa starostlivosti o matku nepovažoval pre posúdenie veci za rozhodujúce, keďže nastali pred dátumom možného prevzatia zásielky. K zastaveniu dovolacieho konania došlo 30. novembra 2018. Právny zástupca sťažovateľa mal počas dočasnej pracovnej neschopnosti vychádzky, mohol si teda zásielku prevziať, a nepreukázal, že by sa v čase doručovania zásielky nezdržieval na adrese, ktorú na doručenie sám určil. Zároveň uviedol, že v čase práceneschopnosti sa právny zástupca zdržiaval podľa predloženého dokladu na adrese „P., N.“, čo je adresa, kde vykonáva advokátsku činnosť. Mal teda prístup k doručovaným písomnostiam i oznámeniam pošty o doručovaní zásielok a mohol si ich osobne vyzdvihnúť.

5. Sťažovateľ s napadnutými uzneseniami okresného súdu nesúhlasí, čo vyjadruje v obsahu svojej ústavnej sťažnosti. Podľa jeho názoru boli splnené všetky podmienky na odpustenie zmeškanej lehoty na úhradu súdneho poplatku za dovolanie. Pokiaľ by nebolo ním uvádzaných okolností, k zmeškaniu úhrady súdneho poplatku by nedošlo, a preto mal okresný súd jeho

sťažnosti vyhovieť. Tým, že okresný súd sťažnosti nevyhoviel, sťažovateľ nemohol ďalej v konaní realizovať svoje práva, a tým mu bola spôsobená ujma.

6. Svoju námietku sťažovateľ ďalej rozvádza tým smerom, že zákon nekonkretizuje, čo sa považuje za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Ten môže byť rozmanitý, napr. živelná pohroma, nehoda, závažné rodinné komplikácie alebo náhle ochorenie, vždy však pod podmienkou, že jeho dôsledkom bolo vylúčenie možnosti urobiť úkon. Sťažovateľ podrobuje kritike argumentáciu okresného súdu o tom, že jeho právny zástupca mohol prevziať zásielku od 25. októbra 2018 až do zastavenia konania. Oponuje, že o tejto zásielke nemal vedomosť, pretože sa na adrese trvalého pobytu prechodne nezdržiaval a od 24. októbra 2018 (teda ešte pred doručovaním zásielky) bol práceneschopný. Skutočnosť týkajúcu sa starostlivosti o matku považuje za rozhodujúcu, pretože nastala pred dátumom možného prevzatia zásielky. K argumentu okresného súdu týkajúceho sa vychádzok právneho zástupcu počas jeho práceneschopnosti sťažovateľ uvádza, že od 29. novembra 2018 mal právny zástupca povolené vychádzky, avšak absolvovať ich nie je povinnosťou pacienta, ale jeho právom. Právny zástupca bol po úmrtí svojej matky v zlom zdravotnom stave a nebol schopný vychádzok ani akejkoľvek práce. Tvrdí, že aj keby si zásielku vyzdvihol, nebol by schopný práce. Pokiaľ ide o adresu trvalého pobytu, ktorá bola uvedená na potvrdení o dočasne pracovnej neschopnosti a nebola tam uvedená adresa, na ktorej sa právny zástupca skutočne zdržiaval, sťažovateľ uviedol, že tento doklad slúži na kontrolu pacienta a pokiaľ pacient neuvedie, kde sa bude zdržiavať, vystavuje sa riziku, že „zdravotná poisťovňa mu odmietne výplatu nemocenských dávok“. Napokon k tvrdeniu okresného súdu o tom, že právny zástupca nepreukázal, že by sa v čase doručovania zásielky nezdržiaval na adrese, ktorú sám na doručovanie určil, sťažovateľ uviedol, že záver o účinnom náhradnom doručení je možný iba v prípade, ak bude zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval. Dôkazné bremeno o preukázaní nezdržiavania sa adresáta v mieste doručovania v prípade aplikácie fikcie doručenia leží na súde. Okrem toho uvádza, že na to, aby mohla nastať fikcia doručenia, má súd povinnosť zisťovať aj iné adresy, na ktorých účastník preberá písomnosti, a opakovane sa pokúšať o doručenie písomnosti na tieto adresy, čo však okresný súd neurobil.

7. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu boli porušené jeho v záhlaví označené práva, tieto rozhodnutia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a aby priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 51/2011).

14. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

17. Vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už ústavný súd v minulosti judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

18. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

III. Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 8 Cb 78/2009-376 z 30. novembra 2018

19. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením okresného súdu z 30. novembra 2018, poukazuje na to, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity plynie, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

20. Napadnutým rozhodnutím je okrem iného i uznesenie okresného súdu z 30. novembra 2018 vydané vyšším súdnym úradníkom. Takéto rozhodnutie mohlo byť (a v tomto prípade aj bolo) preskúmané v zmysle § 239 ods. 1 CSP súdom prvej inštancie, a to na základe sťažnosti sťažovateľa ako osobitného prostriedku procesnej obrany. O sťažnosti sťažovateľa rozhodol sudca okresného súdu uznesením č. k. 8 Cb 78/2009-381 z 13. marca 2019, čo v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu z 30. novembra 2018. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci. V ďalšom priebehu predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sa tak ústavný súd venoval len časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 13. marca 2019.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 8 Cb 78/2009-381 z 13. marca 2019

21. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku a zároveň zamietnutá jeho žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty, došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

22. S ohľadom na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa sa žiada v úvode poukázať na konštantnú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Z tohto postavenia ústavného súdu

vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia.

23. Zohľadňujúc uvedené, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu z 13. marca 2019, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru. Tento prieskum vykonal v medziach svojich právomocí, keď posudzoval kvalitu odôvodnenia namietaného rozhodnutia a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorá bola vo veci sťažovateľa aplikovaná.

24. Ako vyplýva z obsahu napadnutého uznesenia (bod 4), okresný súd zamietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 250 ods. 1 CSP, pretože ju nepovažoval za dôvodnú. V rámci odôvodnenia najskôr ozrejmil, že na vec boli aplikované ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch upravujúce postup v prípade nezaplatenia súdneho poplatku (§ 10 ods. 1 a 2 zákona o súdnych poplatkoch). V tomto smere ústavný súd nemôže konštatovať iné než to, že okresný súd rešpektoval zákonné predpoklady upravené v zákone o súdnych poplatkoch, za splnenia ktorých možno zastaviť konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, t. j. ak do plynutia lehoty určenej súdom k jeho zaplateniu nedošlo.

25. V ďalej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sa okresný súd zaoberal návrhom sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty, ktorému sťažovateľ venuje podstatnejšiu časť svojej argumentácie. Okresný súd vychádzal z právnej úpravy týkajúcej sa odpustenia zmeškania lehoty (§ 114 CSP a § 122 CSP) a uzavrel, že dôvody zmeškania lehoty uvádzané právnym zástupcom sťažovateľa spočívajúce v starostlivosti o chorú matku a následná práceneschopnosť právneho zástupcu nie sú ospravedliteľné. Prvý pokus o doručenie sa uskutočnil 25. októbra 2018, keď bol právny zástupca podľa predloženého tlačiva už práceneschopný a mal sa zdržiavať na adrese, ktorú uviedol v potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti do kolónky adresy trvalého, resp. prechodného pobytu, ktorá je totožná s adresou sídla výkonu jeho advokátskej činnosti (P., N., pozn.). Okresný súd mu doručoval zásielku na túto adresu, ktorú má ako sídlo uvedenú aj v registroch Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“). Inú adresu právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu neoznámil, a to nielen v čase, keď sa musel starať o matku, ale ani v čase, keď bol práceneschopný. Pokiaľ teda právny zástupca sťažovateľa uviedol pre úradné účely adresu, na ktorej sa bude zdržiavať v čase svojej práceneschopnosti, počíta s tým, že sa na tomto mieste bude aj fakticky zdržiavať, a preto sa nemôže dovolávať toho, že sa zdržiaval na inom mieste a nemohol si zásielku prevziať, argumentujúc, že okresný súd mal zisťovať inú jeho adresu. Okrem toho, z predložených dokladov okresnému súdu vyplynulo, že právny zástupca mal povolené i vychádzky, a teda nič mu nebránilo doručované písomnosti prevziať, resp. ich vyzdvihnúť, ak pri prvom alebo druhom pokuse o doručenie zastihnutý nebol.

26. Uvedené závery okresného súdu sťažovateľ pred ústavným súdom nijakým ústavnoprávne relevantným spôsobom nespochybnil, pričom sa obmedzil iba na opakovanie svojej argumentácie obsiahnutej v jeho sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ktorá je výlučne výrazom jeho odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, než zastáva okresný súd, a do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na svoju judikatúru (napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010, II. ÚS 838/2016, II. ÚS 100/2017) nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať.

27. Ústavný súd pripúšťa, že za určitých podmienok by okresný súd mohol akceptovať rodinné problémy právneho zástupcu či jeho práceneschopnosť ako dôvody, ktoré viedli k zmeškaniu lehoty (najmä s prihliadnutím na to, že ide o lehotu na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj na to, že uvedené má priamy dopad na sťažovateľa, ktorý je týmto pripravený o

preskúmanie jeho kauzy v dovolacom konaní). Ide však skôr o otázku ľudskosti a ústretovosti, než o otázku ústavnosti. V tomto smere chýba ústavnej sťažnosti ústavnoprávna relevancia, ktorá by odôvodňovala jej prijatie na ďalšie konanie a následné meritórne posúdenie.

28. Na druhej strane je potrebné zdôrazniť, že nešlo o dôvody na strane samotného sťažovateľa, ale o dôvody týkajúce sa jeho právneho zástupcu, čo je posudzované prísnejšie, keďže právne, ale aj faktické ustráženie lehoty patrí k hlavným advokátskym cnostiam. Základnou povinnosťou advokáta pri výkone svojej činnosti v zmysle § 18 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) je ochrana práv klienta a ich presadzovanie na základe jeho pokynov. Postup advokáta pri poskytovaní právnych služieb sa viaže na pojem odborná starostlivosť, ktorú je potrebné chápať ako súhrn všetkých predpokladov na výkon advokátskej činnosti, od základných formálnych podmienok pre možnosť vykonávať advokáciu, až po osobnostné predpoklady. Pri určení postupu na presadzovanie záujmov klienta musí advokát voliť také formy a prostriedky, aby sa naplnili ciele a očakávania klienta, pričom prvoradý je vždy záujem klienta. Vecou riadneho výkonu advokácie je okrem iného aj to, aby v mieste sídla advokáta bola v dobe doručovania zásadne prítomná osoba oprávnená písomnosť prevziať. Pokiaľ tak neurobí a v dôsledku toho dôjde k zmareniu úkonu vyúsťujúceho do negatívneho následku týkajúceho sa kauzy jeho klienta, môže to založiť jeho disciplinárnu zodpovednosť (bližšie k tomu pozri rozhodnutie predsedníctva SAK sp. zn. P-24/09:3493/2007 z 20. apríla 2009, rozhodnutie III. disciplinárneho senátu SAK sp. zn. DS III.-23/08-4145/2007 z 3. júna 2008) i možnosť klienta domáhať sa nároku na náhradu škody spôsobenej v súvislosti s výkonom advokácie.

29. Bez významu nie je ani okolnosť, že súdny poplatok za dovolanie je v zmysle § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch splatný už podaním dovolania (v konkrétnom prípade 5. októbra 2018), a teda pokiaľ k jeho zaplateniu nedošlo pri jeho podaní, už v tom čase mohol a mal právny zástupca rátať s tým, že k zaslaní výzvy na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie dôjde v krátkom čase po jeho podaní a zabezpečiť v čase vzniku prekážok na jeho strane osobu na preberanie zásielok alebo tieto prekážky oznámiť priamo okresnému súdu. Pokiaľ tak neurobil, nepostupoval s odbornou starostlivosťou, ktorá mu vyplýva zo zákona o advokácii.

30. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnená námietka je zjavne neopodstatnená, teda nesignalizuje možnosť príčinnej súvislosti s možným porušením jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v jeho petite, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.